

Navoiy davlat universiteti – Tarix (kunduzgi)

Dastur davomiyligi: 2 yil

Talim shakli: Kunduzgi

Dastur kodi:70220301

Umumiy ish hajmi:120 ECTS krediti

Semestr uchun ECTS kreditlari:30

Umumiy ma'lumot

Magistratura dasturi **Tarix** (Dastur kodi: 70220301) Navoiy davlat universitetida ikki yillik, kunduzgi akademik dastur bo'lib, umumiy ish hajmi 120 ECTS kreditdan (semestrda 30 ECTS) iborat. Dastur O'zbekiston va jahon tarixi, tarixshunoslik, manbashunoslik va tarixiy tadqiqotlar metodologiyasi bo'yicha ilg'or bilimlarga ega yuqori malakali tarixchilar, mutaxassislar va akademik tadqiqotchilarni tayyorlash uchun mo'ljallangan.

O'quv dasturi nazariy ta'lim, arxiv va dala tadqiqotlari bo'yicha mashg'ulotlar va amaliy o'qitish tajribasini birlashtiradi, bu esa bitiruvchilarga tarixiy voqealarni tanqidiy tahlil qilish, asl tarixiy tadqiqotlar o'tkazish va oliy va o'rta ta'limda innovatsion pedagogik usullarni qo'llash imkonini beradi. Talabalar ilmiy loyihalar, akademik yozuvlar va tarixiy tahlillar bilan shug'ullanib, milliy tarixshunoslik va madaniy merosni saqlashni rivojlantirishga hissa qo'shadilar.

Ushbu dastur bitiruvchilari tarixchilar, universitet o'qituvchilari, tarixiy institutlar va muzeylarda tadqiqotchilar, arxivchilar, madaniy meros bo'yicha mutaxassislar va ta'lim ma'murlari sifatida faoliyat yuritish, shuningdek, doktorantura (PhD) darajasida o'qishni davom ettirish uchun tayyorlanadilar.

Baholash

Tarix magistratura dasturida uzluksiz o'rganish, tanqidiy tahliliy ko'nikmalarni rivojlantirish va professional tadqiqot qobiliyatini ta'minlash uchun keng qamrovli va muvozanatli baholash tizimi qo'llaniladi.

1. Kursga asoslangan baholash

- **Taqdimotlar va seminarlar**– Talabalarning tarixiy manbalarni tahlil qilish, tarixshunoslik sharhlarini taqdim etish va murakkab tarixiy masalalarni jamoatchilik oldida muhokama qilish qobiliyatini baholash.
- **Mini-testlar, viktorinalar va og'zaki so'rovlar**– Talabalarning majburiy va tanlov asosidagi tarixiy modullar, manba tahlili va tarixiy nazariyalarni tushunishlarini kuzatib borish.
- **Oraliq va yakuniy imtihonlar**– Nazariy, metodologik va tarixiy kurs materiallari bo'yicha chuqur bilimlarni yozma va og'zaki shaklda baholash.
- **Portfolio topshiriqlari**– Talabalarning yozma ilmiy ishlari, tarixshunoslik tahlillari, arxiv xulosalari va metodologik materiallarni tuzish.
- **Mustaqil topshiriqlar**– Tarixiy tadqiqotlar, manba tanqidi, tarixshunoslik taqqoslash va loyihaga asoslangan ishlarda bilimlarni qo'llash imkoniyatlarini yarating.

2. Tadqiqotga asoslangan baholash

- **Ilmiy tadqiqot ishlari (ITI)**– Tadqiqot takliflari, tarixshunoslik sharhlari, ishlanmalar to'g'risidagi hisobotlar va tadqiqot natijalarini himoya qilish orqali baholanadi.

- **Ilmiy va pedagogik ish (IPI)**– Tarix fanidan o‘qitish kuzatuvlari, ma’ruza/seminar rejalashtirish va mulohazali amaliyot hisobotlari orqali baholanadi.
- **Magistrlik dissertatsiyasi (MD/M)**– Tezisni topshirish, dastlabki ko‘rib chiqishlar va Davlat attestatsiya komissiyasi oldida jamoatchilik himoyasi orqali baholanadi.

3. Amaliyotga asoslangan baholash

- **Pedagogik amaliyotlar**– Universitet va kollej o‘qitish muhitidagi natijalar, dars rejalashtirish va amaliyot hisobotlari asosida baholanadi.
- **Arxiv va dala amaliyoti**– Arxiv ishlari, birlamchi tarixiy hujjatlarni tahlil qilish, dala ekspeditsiyalari yoki muzey kataloglashtirish ishlari bo‘yicha hisobotlar orqali baholanadi.

4. Ishga integratsiyalashgan o‘rganish

- **Raqamli tarix va AKT loyihalari**– Tarixiy ma'lumotlar bazalarini yaratish, raqamli arxivlar va tarixni o‘qitishda ta’lim texnologiyalarini integratsiyalash bo‘yicha baholandi.

Akademik talablar

Qabul talablari–Magistratura dasturiga nomzodlar **Tarix**(Kod: 70220301) quyidagi mezonlarga javob berishi kerak:

- **Ta’lim tarixi**– Tan olingan oliy ta’lim muassasasining tarix, arxeologiya, tarix o‘qitish yoki tegishli gumanitar fanlar bo‘yicha bakalavr darajasi yoki unga tenglashtirilgan malaka.
- **Akademik mukammallik**– Imtiyozli diplom bilan bitiruvchilar (*imtiyozli diplom*) O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiya vazirligining qoidalariga muvofiq imtiyozli qabul qilish huquqiga ega.
-

Bitiruv talablari

Ilmiy darajaga ega bo‘lish uchun **Tarix fanlari magistri**, talabalar quyidagilarni bajarishlari shart:

1. O‘quv dasturida ko‘rsatilgan barcha majburiy va tanlov modullarini muvaffaqiyatli tugatib, jami 120 ECTS kredit (semestrda 30 ECTS) to‘plang.
2. Navoiy davlat universitetining akademik qoidalariga muvofiq umumiy GPA ni saqlab qolish (har bir fan bo‘yicha minimal o‘tish ballini olish kerak).
3. Amaliy mashg‘ulotlarning barcha shakllarini (pedagogik, arxiv, dala va bitiruvdan oldingi amaliyot) ijobiy baholar bilan yakunlang.
4. Ilmiy tadqiqot ishlari (ITI) va ilmiy-pedagogik ishlar (IPI) kabi barcha tadqiqot komponentlarini bajaring.
5. Davlat attestatsiya komissiyasi oldida magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash, topshirish va muvaffaqiyatli himoya qilish, mustaqil ilmiy tadqiqot qobiliyatini namoyish etish.
6. Barcha davlat attestatsiya talablaridan, jumladan, keng qamrovli imtihonlardan (agar mavjud bo‘lsa) va dissertatsiya himoyasidan o‘tish.

Taklif etilayotgan kurslar

1-yil

Majburiy:

- Tadqiqot metodologiyasi va tarixiy tanqid
- Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi doirasida ta'lim tizimidagi islohotlar
- Oliy ta'limda tarix o'qitish metodologiyasi
- O'zbekiston tarixi tarixshunosligi va manbashunosligi

Tanlov:

- Tarix nazariyasi va falsafasi
- Markaziy Osiyoning qadimgi va o'rta asrlar tarixi
- Yordamchi tarixiy fanlar (Paleografiya, Numizmatika, Xronologiya)
- Oliy ta'limdagi me'yoriy hujjatlar

2-yil

Majburiy:

- Markaziy Osiyo xalqaro munosabatlari va diplomatiyasi tarixi
- Jahon tarixining zamonaviy va zamonaviy tarixshunosligi
- Arxivlarni boshqarish va birlamchi hujjatlarni tahlil qilish

Tanlov:

- O'zbekistondagi tarixiy geografiya va etnik-madaniy jarayonlar
- Muzeysunoslik va madaniy merosni saqlash
- Tarix ta'limida innovatsion texnologiyalar va raqamli usullar
- Markaziy Osiyo Uyg'onish davri intellektual tarixi
- O'zbekistonning madaniy va ijtimoiy tarixi (XIX–XXI asrlar)
- Markaziy Osiyoning agrar va iqtisodiy tarixi muammolari
- Tarixiy demografiya va migratsiya jarayonlari

Karyera imkoniyatlari

Magistratura dasturi bitiruvchilari **Tarix** tahliliy ko'nikmalar, tarixshunoslik tajribasi va tadqiqot qobiliyatlari bilan jihozlangan. Potentsial martaba yo'nalishlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- **O'qituvchi/O'qituvchi** Universitetlar, institutlar, kollejlarda va akademik litseylarda tarix va ijtimoiy fanlar.
- **Tadqiqotchi** O'zbekiston Fanlar akademiyasi Tarix institutida, mintaqaviy ilmiy markazlarda va akademik muassasalarda.
- **Mutaxassis / Mutaxassis** muzeylarda, davlat arxivlarida, madaniy meros ob'ektlarida va tarixiy muhofaza qilish agentliklarida.
- **Tahlilchi / Mutaxassis** davlat va jamoat tashkilotlarida, ommaviy axborot vositalarida, radioeshittirish va tarixiy va madaniy mavzularga ixtisoslashgan nashriyotlarda.
- **Maslahatchi** turizm agentliklari, madaniy meros loyihalari va tarixiy hujjatli filmlar ishlab chiqarish uchun.
- **Ma'muriy xodim** ta'limni boshqarish bo'limlarida va madaniy ishlar organlarida.

O'qish to'lovlari

- **Mahalliy talabalar uchun:** Taxminan yillik o'qish narxi – 9 700 000 so'm.

- **Xalqaro talabalar uchun:** Taxminiy yillik o'qish narxi – 774.28 AQSh dollari.

Izoh: O'qish to'lovlari universitet siyosati va valyuta kurslariga qarab har yili o'zgarishi mumkin.

O'quv natijalari

1. Bilim

- **1.1.** Umumiy, o'rta va oliy ta'lim darajalarida milliy va jahon tarixi, zamonaviy tarixiy nazariyalar, tarixshunoslik va manba tanqid metodologiyalari bo'yicha chuqur va tizimli bilimlarni namoyish eting.
- **1.2.** O'zbekistonda va butun dunyoda tarixiy rivojlanish, ijtimoiy o'zgarishlar, siyosiy tizimlar va madaniy jarayonlarning asosiy tamoyillarini tushuntiring.
- **1.3.** Sifatli va miqdoriy tarixiy tadqiqot usullarini, paleografik tahlilni va manbalarni tekshirish usullarini qo'llang.
- **1.4.** Madaniy merosni himoya qilish, arxiv boshqaruvi va tarix bo'yicha davlat ta'lim standartlari (DTS) bo'yicha milliy qonunchilikni tushuning.
- **1.5.** Tarixiy xotira, milliy o'ziga xoslik va madaniyatlararo muloqotning ijtimoiy-madaniy, axloqiy va falsafiy jihatlarini tan oling.

2. Ko'nikmalar

- **2.1.** Oliy va o'rta ta'lim muassasalari uchun zamonaviy tarix o'quv dasturlari, o'quv dasturlari va dars rejalarini loyihalash, moslashtirish va amalga oshirish.
- **2.2.** Arxiv tadqiqotlarini olib boring, birlamchi tarixiy manbalarni tahlil qiling va qarama-qarshi tarixshunoslik rivoyatlarini baholang.
- **2.3.** Interaktiv o'qitish usullari, tanqidiy fikrlash vositalari va ta'lim texnologiyalari (HEMIS, raqamli ma'lumotlar bazalari) dan foydalangan holda qiziqarli ma'ruzalar va seminarlar o'tkazing.
- **2.4.** Talabalarning tarixiy tahlil qilish ko'nikmalarini, faktlarni eslab qolish va kontekstual tushunishni baholash uchun baholash vositalarini ishlab chiqing.
- **2.5.** Tarixiy ko'rgazmalar, muzey ekspozitsiyalari va ilmiy konferensiyalarni tashkil qiling.
- **2.6.** Asl tarixiy tadqiqotlarni rejalashtirish, amalga oshirish va taqdim etish, ekspertlar tomonidan ko'rib chiqilgan jurnallar uchun ilmiy maqolalar tayyorlash.
- **2.7.** Raqamli gumanitar fanlar vositalari, elektron arxivlar va tarixiy ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish texnikalaridan foydalaning.

3. Kompetensiyalar

- **3.1. Pedagogik kompetensiya**– Milliy ta'lim standartlari va universitet maqsadlariga muvofiq tarix ta'limini samarali rejalashtirish, amalga oshirish va baholash.
- **3.2. Tadqiqot kompetensiyasi**– Ilmiy metodologiya va axloqiy me'yorlarga rioya qilgan holda mustaqil, qat'iy tarixiy tadqiqotlar olib borish.
- **3.3. Uslubiy kompetensiya**– Tadqiqot va o'qitish uchun yangi pedagogik yondashuvlarni shakllantirish va murakkab tarixiy ma'lumotlar to'plamlarini sintez qilish.
- **3.4. Madaniy va fuqarolik kompetensiyasi**– Tarixiy haqiqatni saqlash, madaniy merosni saqlashni rag'batlantirish va tarix ta'limi orqali fuqarolik mas'uliyatini oshirish.
- **3.5. Hayot davomida o'rganish kompetensiyasi**– Tarixiy tadqiqotlar bo'yicha bilimlarni doimiy ravishda yangilab borish, professional akademik tarmoqlarda ishtirok etish va doktorantura (PhD) darajasini olish.

